

Justitiedepartementet
Diarienummer Ju2023/02742

Datum
2024-03-08

ju.remissvar@regeringskansliet.se
Ju.L6@regeringskansliet.se

Halmstads kommuns yttrande betänkandet Stärkt konstitutionell beredskap, SOU 2023:75

Kommunen bedömer att förslaget avseende normgivning i fredstida kriser är det mest påfallande och det som kan få störst påverkan på kommunens verksamhet. Övriga förslag som presenteras i utredningen lämnar kommunen okommenterade.

Flera kommuner i Sverige upplevde hur det ansträngda läget under covid-19-pandemin påverkade förutsättningarna att utföra det kommunala uppdraget. Under bland annat denna samhällsliga kris i närtid tydliggjordes vikten av att skyndsamt identifiera författningsmässiga hinder och möjligheter för att understödja genomförbarheten av grundläggande kommunala uppdrag. Halmstads kommun ser därför positivt på att värdet av god författningsberedskap och förutsättningarna för ändamålsenlig styrning under kristider uppmärksammas.

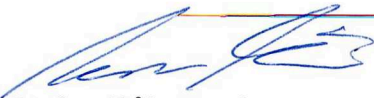
Ett förslag om att riksdagen ska kunna bemyndiga regeringen särskilda befogenheter att meddela föreskrifter under allvarliga fredstida kriser, med begränsningar avseende bl.a. att sådan föreskriftsrätt enbart får avse sådant som är nödvändigt för att hantera den aktuella krisen, är i grunden positivt. Utredningens förslag att direkt i grundlag ge regeringen möjlighet att meddela föreskrifter inom det obligatoriska lagområdet under allvarliga fredstida krissituationer då regeringen bedömer att riksdagsbeslut i frågan inte går att avvakta, kräver noggranna överväganden. Riskerna kan inte anses vara lika stora avseende den motsvarande regleringen som föreslås gälla vid krig eller krigsfara.

Som utredningen konstaterar är det grundläggande att riksdagens fortsatt har det avgörande inflytandet över normgivningen. Regeringen kommer enligt förslaget ges möjlighet att själv bedöma dels när det är fråga om en sådan allvarlig fredstida kris som bör föranleda regeringens föreskriftsrätt, dels när det är uppenbart att riksdagens bemyndigande i fråga om sådan normgivningsrätt inte kan avvaktas. Vidare ges regeringen möjlighet att själv bedöma när det skulle vara till ”avsevärt men för angelägna allmänna intressen” att avvakta riksdagsbeslut och på så vis aktivera den egna rätten att meddela föreskrifter som annars ska meddelas genom lag eller med stöd av bemyndigande i lag. Vilka omständigheter en framtida regeringen kommer att anse vara tillräckliga för att en sådan normgivningskompetens ska aktualiseras är inte möjligt att förutse på förhand. Det kan leda till tolkningsproblem såväl som vissa demokratiska problem. Det riskerar också att påverka förutsebarheten och hur effektivt en ny eller ändrad föreskrift får verkan. I de fall en skyndsamt upprättad föreskrift är ägnad att handlingsdirigera kommuner är det inte självklart att kommunen lika skyndsamt kan sätta in nödvändiga resurser för att verkställa sådana föreskrifter. Därtill är det grundläggande att beredningskravet i 7 kap. 2 § regeringsformen inte sätts ur

spel utan beaktas i så lång utsträckning som möjligt även i kristider. Det kan därför ifrågasättas om ett påskyndat författningsförfarande alltid får en lika snabb effekt.

Sammanfattningsvis anser Halmstads kommun att en sådan grundlagsfäst förändring av normgivningsrätten i allvarliga fredstida krissituationer som föreslås kan komma att medföra tolkningsproblem som kan innebära risker och påverkan för bland annat kommuners möjligheter att förutse, och planera för, nya handlingsdirigerande regler som träffar den kommunala verksamheten.

För Halmstads kommun

Stefan Pålsson, kommunstyrelsens ordförande

Mattias Rossköld, kommundirektör